

გადამფრენ ფრინველთა პოპულაციებზე ნადირობის ზეწოლის შეფასება
საქართველოში; მონადირეთა ცნობიერებისა და დამოკიდებულებების
კვლევა

თეა მეთრეველი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებისა და მედიცინის ფაკულტეტზე ბუნების დაცვისა და
მეტყველობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

პროგრამა - ბუნების დაცვა და მეტყველობა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ზურაბ ჯავახიშვილი, ასოცირებული პროფესორი



ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, 2026 წელი

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

თეა მეტრეველი

15 ივნისი, 2026

აბსტრაქტი

წინამდებარე კვლევის მიზანი იყო საქართველოში გადამფრენ ფრინველებზე ნადირობის ბიოლოგიური, სივრცითი და სოციალური ასპექტების შეფასება. კვლევის ფარგლებში გაანალიზდა სამონადირეო ზეწოლა, მონადირეთა ტერიტორიული მობილობა, სახეობების იდენტიფიცირების უნარი, კანონმდებლობისადმი დამოკიდებულება და უსაფრთხოების საკითხები.

კვლევა განხორციელდა ონლაინ კითხვარის გამოყენებით. მასში მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სხვადასხვა მუნიციპალიტეტში მცხოვრებმა 2 281 მონადირემ. მონაცემები დამუშავდა აღწერითი სტატისტიკის, Pearson-ის χ^2 ტესტის, Spearman-ის რანგული კორელაციისა და Wilcoxon-ის რანგების ჯამის (Mann–Whitney U) ტესტის გამოყენებით.

კვლევის შედეგებმა აჩვენა, რომ ყველაზე მაღალი სამონადირეო ზეწოლა ფართოდ გავრცელებულ სახეობებზე მოდის, ხოლო მონადირეთა უმრავლესობა საკუთარ ან მეზობელ რეგიონებში ნადირობს. ასაკისა და სანადირო გამოცდილების ზრდასთან ერთად იზრდება გადამფრენ ფრინველებზე ნადირობის მოსაკრებლის გადახდის მაჩვენებელი. გამოვლინდა სირთულეები ვიზუალურად მსგავსი სახეობებისა და მდებარი ინდივიდების იდენტიფიცირებისას, ასევე უსაფრთხოებისა და პირველადი სამედიცინო დახმარების ცოდნის მიმართულებით. მონადირეთა მნიშვნელოვანი ნაწილი ბრაკონიერობის ცნებას ეთიკურ და გარემოსდაცვით პასუხისმგებლობასაც უკავშირებს და მხარს უჭერს საგანმანათლებლო პროგრამების დანერგვას.

მიღებული შედეგები მიუთითებს, რომ გადამფრენ ფრინველებზე ნადირობის მდგრადი მართვა საჭიროებს ბიოლოგიური, სივრცითი და სოციალური მონაცემების ერთობლივ გამოყენებას, მონადირეთა განათლების განვითარებასა და გრძელვადიანი მონიტორინგის სისტემის დანერგვას.

საკვანძო სიტყვები: გადამფრენი ფრინველები; ნადირობა; სამონადირეო ზეწოლა.

Abstract

The aim of this study was to assess the biological, spatial, and social aspects of migratory bird hunting in Georgia. The research examined hunting pressure, hunters' spatial mobility, species identification skills, attitudes toward hunting regulations, and knowledge of hunting safety.

Data were gathered through an online questionnaire completed by 2,281 hunters from different municipalities across Georgia. Descriptive statistics, Pearson's χ^2 test, Spearman's rank correlation, and the Wilcoxon rank-sum (Mann–Whitney U) test were used to analyze the data.

The analysis revealed that the highest hunting pressure was concentrated on widely distributed species, while most hunters preferred to hunt within their own or neighboring regions. Compliance with migratory bird hunting license requirements increased with age and hunting experience. Difficulties were identified in the recognition of visually similar species and female birds, as well as in hunting safety and first aid knowledge. Many respondents also associated poaching with ethical and environmental responsibility and supported the introduction of educational programs for hunters.

These outcomes underscore the need for sustainable management of migratory bird hunting in Georgia through the integration of biological, spatial, and social data, together with long-term monitoring and the development of hunter education programs.

Keywords: migratory birds; hunting; hunting pressure; hunters; poaching; hunting safety; Georgia.

Keywords: migratory birds; hunting pressure; poaching.

მადლობა

მადლობას ვუხდი ჩემს სამეცნიერო ხელმძღვანელს, ზურაბ ჯავახიშვილს, ნაშრომის მომზადების ყველა ეტაპზე გაწეული დახმარებისთვის.

ასევე, მადლობას ვუხდი გიორგი მეტრეველს, მარლენ ფეიქრიშვილს, გიორგი კვერნაძეს, ზურაბ ერქომაიშვილსა და კახა შაფაქიძეს კითხვარის ყველა ნაწილის გავრცელების პროცესში შეტანილი მნიშვნელოვანი წვლილისთვის.

განსაკუთრებულ მადლობას ვუხდი კვლევის ყველა რესპონდენტს დათმობილი დროისა და კვლევაში მონაწილეობისთვის.

მადლიერებას გამოვხატავ მაგდა ცერცვაძისა და ნიკა გოგატიშვილის მიმართ ნაშრომზე მუშაობისას მხარდაჭერისა და გამხნევებისთვის.